

ประวัติการตั้งถิ่นฐานและความเป็นมาของตำบลคอรัม

ประวัติการตั้งถิ่นฐานของตำบลคอรัม อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อไรนั้นไม่ปรากฏหลักฐาน ได้มีการเล่าถึงว่าบริเวณคอรัมน่าจะปรากฏขึ้นมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์ตอนต้น เชื่อว่ามีคนมาอาศัยอยู่แถบบ้านกองโค หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 6 อยู่แล้ว ต่อมาได้รับผลกระทบจากศึกสงครามกับพม่าอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นเส้นทางเดินทัพของพม่าโดยอาศัยแม่น้ำน่าน คนเหล่านี้อาจถูกจับมาเป็นเชลยหรือถูกเกณฑ์เป็นทหาร จนมีการวิเคราะห์ตีความว่าเผ่าพันธุ์ของชุมชนคอรัมน่าจะมาจากเวียงจันทน์ เพราะในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้เกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ขึ้น ทางไทยได้จัดส่งทัพไปปราบจนได้เวียงจันทน์มาเป็นเมืองขึ้น ขากลับกองทัพไทยได้กวาดต้อนผู้คนเมืองเวียงจันทน์มาเป็นเชลยศึก โดยใช้เมืองพิชัยเป็นเมืองหน้าด่านในการปราบกบฏทั้งนั้น

ประวัติความเป็นมาของตำบลคอรัมและหมู่บ้านภายในตำบล มีการเล่ากันสืบต่อกันมาของแต่ละหมู่บ้านว่า ตั้งชื่อขึ้นมาได้เพราะมีอะไรเป็นมูลเหตุสำคัญ จากการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลทำให้ทราบประวัติความเป็นมาในตำบลคอรัม คือ ชื่อตำบล “คอรัม” คำนี้ได้ปรากฏในการเสด็จประพาสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จหัวเมืองฝ่ายเหนือ ได้กล่าวถึงชื่อ คลองคอรัม ซึ่งเป็นลำคลองที่มีความสำคัญต่อการคมนาคมและการทำมาหากินของชาวบ้านในสมัยนั้น ดังปรากฏหลักฐาน

“.....ลงเรือแวะเล็กเข้าไปดูคลองคอรัมซึ่งอยู่ทางตะวันตกตรงเมืองพิชัย คลองนี้เข้าไปถึงด่านพรมแดนเมืองสวรรคโลกและเมืองอุตรดิตถ์ เดินทางเข้าไปอีก 2 ชั่วโมง ถึงด่านวัดเอกา ซึ่งมีชื่อเสียงอยู่ในพงศาวดารนั้นอยู่ในคลองนี้ เป็นคลองแคบแต่น้ำเชี่ยว มีเรือและแพพวกราบปลาตั้งอยู่มากเพราะปลาชุม”

จากประเด็นข้างต้นจะเห็นได้จากหลักฐานที่กล่าวถึงคลองคอรัม ว่าเป็นคลองที่มีความสำคัญ ชื่อตำบลคอรัมน่าจะตั้งตามชื่อคลองคอรัม ซึ่งต้นน้ำลำคลองแยกออกจากแม่น้ำน่าน บริเวณหน้าวัดขวางชัยภูมิ (หมู่ที่ 1) ชาวบ้านหมู่บ้านท่าเตือ (หมู่ที่ 5) หมู่บ้านคลองกล้วย (หมู่ที่ 8) ผ่านตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ไปจนถึงพื้นที่ของอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย แต่เมื่อไปสัมภาษณ์ผู้รู้ร่วมสมัยได้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. ชื่อ “คอรัม” เกิดขึ้นในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยพระยาพิชัยปกครองเมืองพิชัย ได้ทำการรบกับพม่าหลายครั้ง โดยพม่าไปตั้งทัพบริเวณวัดเอกา พระยาพิชัยได้นำทหารมาสกัดทัพของพม่าที่บริเวณวัดขวางชัยภูมิ และประกาศให้รางวัลทหารที่สามารถตัดคอข้าศึกได้ เมื่อตัดคอทหารพม่าแล้วก็จะนำไปกองรวมกันไว้บริเวณวัดขวางชัยภูมิ โดยเรียกบริเวณนี้ว่า “คอรวม” ต่อมาเพี้ยนเป็น “คอรัม” จึงเรียกเป็นชื่อตำบลคอรัมมาจนปัจจุบันนี้

2. มีคลองชื่อ คลองตะลุมบอน ซึ่งเป็นสนามรบระหว่างพม่ากับทหารของพระยาพิชัย พม่ามีแม่ทัพชื่อ โปมะง่วน ยกทัพมาตั้งค่ายที่วัดเอกา ส่วนพระยาพิชัยดาบหักออกจากเมืองพิชัยข้ามแม่น้ำน่านมารบกับพม่าในบริเวณลำคลอง จึงตั้งชื่อคลองนี้ว่า “คลองตะลุมบอน” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ตำบล หมู่บ้าน ตำบลนี้จึงมีชื่อว่า “ตำบลตะลุมบอน” ต่อมาตัดคำว่า “บอน” ออก เหลือเพียง “ตะลุม” และต่อมาเสียงเพี้ยน เรียกว่า “คอรัม”” (ฐารินี นวนแหมม และคณะ, 2546, หน้า 21-26)